

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce Mgr. Marka Zimy v právní věci

žalobce: **M. M.**
bytem X
zastoupen Mgr. Martinem Kukrálem, advokátem
sídlem Tylova 382/2, 397 01 Písek

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2025, čj. MZE-44847/2025-14142, sp. zn. MZE-41075/2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále též „SZIF“) ze dne 30. 4. 2025, čj. SZIF/2025/0350192, sp. zn. 24/F1D/216/002038-EKCZ (dále

jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), kterým byla žalobci poskytnuta *Základní celofaremní ekoplatba pro rok 2024* ve výši 279 511,50 Kč. SZIF tedy žalobci poskytl ekoplatbu ve snížené výši oproti jím podané žádosti ze dne 18. 4. 2024, když snížil výši *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024* o částku 36 761,26 Kč.

Žalobní body

2. Žalobce má za to, že žalovaný i SZIF přistupovali k posuzování splnění podmínek žádosti žalobce značně plochým a formalistickým přístupem. Důvod pro snížení *Základní celofaremní ekoplatby* podle žalovaného správního orgánu spočívá v nedodržení podmínky stanovené v ustanovení § 13 odst. 1. písm. a) nařízení vlády č. 83/2023 Sb. Dotace tedy nebyla poskytnuta žalobci v plné výši proto, že část plochy dílů půdního bloku nebyla vedena na žalobce v Evidenci využití půdy (LPIS) za celé kontrolní období trvající od 8. 4. 2024 do 31. 10. 2024.

3. Žalobce namítl, že měl předmětnou část půdy propachtovanou na základě soukromoprávní smlouvy na pachtovní rok, který i domněnka uvedená v ustanovení § 2339 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů („*občanský zákoník*“), předpokládá jako období do 30. 9. kalendářního roku. Po uplynutí pachtovního roku žalobce propachtovanou půdu vydal vlastníkovi a měl ji tedy vedenou v evidenci LPIS jen do 30. 9. 2024, neboť respektuje zákon a nikdy neměl v úmyslu v LPIS mít evidovanou půdu za období, po které k ní již neměl užívací právo. Jinými slovy, dotace nebyla žalobci v plné výši přiznána jako důsledek toho, že žalobce měl část půdy o výměře 0,22 h evidovaný v LPIS o 31 dnů méně.

4. Žalobce namítl, že v souladu s podmínkami dotace ochranný pás kolem vodního toku na část půdního bloku řádně založil, řádně udržoval (čímž mu pochopitelně vznikly náklady) a řádně jej k 1. 10. 2024 předal vlastníkovi, který jako jeho hospodářský nástupce tento pás zachoval jako neprodukční plochu, a to dokonce déle než do 31. 10. 2024. Smysl a účel vytvoření ochranného pásu tedy zůstal bezezbytku naplněn a bylo by proti smyslu a účelu zákona, aby v takovém případě správní orgán fakticky trestal žalobce za to, že ačkoliv řádně pás založil a udržoval, tak jej neměl po zanedbatelnou část kontrolního období evidovaný v LPIS a i za tuto část kontrolního období byl ochranný pás zachován hospodářským nástupcem žalobce.

5. Žalobce připomněl, že sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že účelem ochranného pásu je přispět k zastavení smyvu pesticidů a jejich reziduí, snížení ztrát živin jejich splavením do povrchových vod, omezení eroze a biodiverzity. Při vědomosti tohoto účelu ochranného pásu je podle žalobce snížení poskytnuté dotace z důvodu zanedbatelného formálního nedostatku možno označit za přepjatý formalismus správního orgánu. Žalobce považuje za nesmyslné přehnaně lpět na formálních náležitostech v situaci, kdy je bezezbytku zachována materiální podstata pro poskytnutí dotace (povrchové vody byly v souladu s účelem právní normy postupem žalobce ochráněny). Za situace, kdy žalobce řádně hospodář na zemědělské půdě, kterou si žalobce propachtovává (pochopitelně na pachtovní rok), má žalobce legitimní očekávání, že dotaci v plné výši obdrží, když učiní veškeré kroky, které se po něm v zájmu ochrany povrchových vod požadují.

6. Žalobce dále v podané žalobě polemizuje se závěry správních orgánů, když podle něj samotné odchýlení se od kontrolního období oproti předvídané a v praxi osvědčené době pachtovního roku lze vnímat jako pochybení zpracovatele právní normy, neboť taková právní norma není předvídatelná a kontrolní období není pro všechny neprodukční plochy stanoveno jedním termínem, ale pro každou neprodukční plochu je stanoven termín jiný. Navíc k přehlednosti kontrolního období rozhodně nepřispívá ani skutečnost, že se délka kontrolních období v průběhu doby také měnila. Proto se žalobce dovolává určité míry tolerance k drobným formálním chybám zemědělských podnikatelů při čerpání dotací a má za to, že přistupovat ke krácení dotací lze pouze v situacích, kdy nejsou splněny ani materiální podmínky pro poskytnutí dotace. Správní orgány vůbec nezohlednily, že odchylka ve skutečně evidovaných výměrách v LPIS je v případě žalobce zcela zanedbatelná a v souvislosti s vyčleněním ochranného pásu vznikly žalobci náklady a došlo tím ke zmenšení produkčních ploch v zájmu ochrany vod, přičemž vzhledem ke snížení ekoplatby se žalobci nedostalo legitimně předvídané finanční kompenzace. Za současného stavu vysokých nákladů a nízkých výkupních cen je zkrácení dotace pro žalobce velice finančně náročné, proto navrhl, aby správní soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného

7. Podle názoru žalovaného není žaloba důvodná. Předně prakticky neobsahuje nové námitky, neboť je totožná s obsahem podaného odvolání. Tyto námitky pak byly podrobně vypořádány v napadeném rozhodnutí v souladu s ustanovením § 68 odst. 3 zákona č. 500/204 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“). Žalovaný proto odkázal na odůvodnění výroku rozhodnutí, proti kterému žaloba směřuje. Žalovaný i nadále považuje napadené rozhodnutí za přezkoumatelné a vydané v souladu s právními předpisy České republiky i v souladu s přímo použitelnými předpisy práva Evropské unie.

8. K námitce žalobce týkající se značně plochého a formalistického přístupu žalovaný uvedl, že žalobce při podání žádosti prohlásil, že se seznámil s podmínkami dotace (podle § 11, § 13 a § 23 Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů – dále též „*Nařízení vlády*“), o kterou žádá, a zároveň se zavázal, že bude tyto podmínky dodržovat.

9. Zjevné nedodržení podmínek pro poskytnutí předmětné dotace, o kterou žalobce požádal, s nimiž právní předpis spojuje snížení dotace, nelze dle žalovaného považovat za zanedbatelný formální nedostatek či přepjatý formalismus, jak namítá žalobce. V případě, že žadatel nesplní všechny podmínky pro udělení dotace, musí správní orgán realizovat právem stanovené následky, neboť jeho povinností je ochrana finančních zájmů EU.

10. Žalobce nemohl mít legitimní očekávání, že bude o jeho žádosti rozhodnuto kladně, a mohl předvídat, že bude sankcionován (v daném případě mu bude poskytnuta snížená dotace), neboť věděl, že od 1. 10. 2024 již nebude disponovat právním důvodem užívání předmětného dílu půdních bloků (dále jen „*DPB*“). Jelikož tedy žalobce vědomě nesplnil podmínku, o které věděl, nemůže se domáhat ochrany svých práv ani namítat neoprávněný zásah do právního postavení (tzv. legitimní očekávání) ze strany správního orgánu.

11. Žalobce ostatně nijak nezpochybňuje skutečnost, že tento DPB na sebe v LPIS neměl evidovaný po celé uvedené rozhodné období, pouze vysvětluje důvody, které ho k tomu vedly a které *de facto* nemohou mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Pokud žalobce tvrdí, že uvedenou podmínku nemohl splnit kvůli pachtovnímu roku, který končí 30. 9., po tomto datu musel žalobce propachtovanou půdu vydat vlastníkově, neboť respektoval zákon a nikdy neměl v úmyslu mít v LPIS evidovanou půdu v období, po které k ní neměl užívací právo, pak žalovaný uvádí, že právní domněnka obsažená v příslušném ustanovení občanského zákoníku připouští odlišné smluvní ujednání, v tomto případě odlišné ujednání okamžiku skončení pachtu. Z uvedeného vyplývá, že žalobce si mohl ve smlouvě sjednat odlišné podmínky doby pachtu tak, aby splnil podmínky této dotace. To se však nestalo.

12. Námitka žalobce, v níž uvádí, že ochranný pás kolem vodního toku na části DPB řádně založil,

řádne udržoval do jeho předání vlastníkově pozemku, který jako jeho hospodářský nástupce tento pás zachoval jako neprodukční plochu déle než do termínu 31. 10. 2024, není dle žalovaného relevantní, neboť žádost o dotaci v rámci opatření *Základní celofaremní ekoplatba na standardní půdu pro rok 2024* a podmínky, které SZIF ověřuje v rámci této žádosti, se vztahují na žalobce, nikoliv na jinou osobu. Ze spisového materiálu rovněž vyplývá, že žalobce neoznámil podle § 11g zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o SZIF“), skutečnost, na základě které by došlo k převodu nebo propachtování zemědělského závodu (včetně dotčeného DPB) žalobce na jinou osobu. Nebylo tak prokázáno, že žalobce převedl veškerá práva a povinnosti v souvislosti s jím podanou žádostí o dotaci na jinou osobu jako nabyvatele. S ohledem na uvedené neexistuje právní důvod, pro který by mělo být žalobci uznáno, že někdo jiný pokračuje v péči o ochranný pás v rozhodném období, po které byl povinen žalobce plnit svůj závazek z pohledu dodržování podmínek dotace, o kterou sám požádal.

13. Žalobce nemohl legitimně očekávat, že mu bude poskytnuta dotace v případě nedodržení podmínek, které jsou nezbytným předpokladem pro poskytnutí dotace v souladu s § 13 Nařízení vlády. Závěrem žalovaný zdůraznil, že všichni žadatelé jsou hodnoceni na základě stejných hodnotících kritérií, která jsou zveřejněná a přístupná všem účastníkům řízení ve věci žádosti o dotaci. SZIF ověřuje a provádí kontroly ve vztahu k podmínkám pro přímé a ostatní platby za stejných podmínek pro všechny žadatele, což zajišťuje jednotný a nediskriminační přístup vůči všem žadatelům. Proto tedy nelze žalobci za ztrátu právního důvodu užívání udělit výjimku a po ostatních žadatelích požadovat splnění předmětné podmínky dle Nařízení vlády pro poskytnutí předmětné dotace. Námitky na nepřehlednost kontrolních období či vznik nákladů žalobce tak nemohou rozumně obstát.

14. Ani žalobcem uváděné důvody týkající se míry tolerance k drobným formálním chybám, nejsou podle žalovaného relevantní, neboť žalobce při podání žádosti prohlásil, že jeho žádost je úplná a pravdivá, včetně závazku, že bude dodržovat podmínky dotace, o kterou žádá. Stejně tak nejsou relevantní důvody ohledně vzniku nákladů žalobci v souvislosti s vyčleněním ochranného pásu. Žalobce nemohl legitimně očekávat, že mu bude poskytnuta dotace, pokud nesplní požadované podmínky.

15. Žalovaný proto navrhl, aby městský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Řízení před správními orgány

16. Žalobce doručil SZIF dne 18. 4. 2024 žádost o *Základní celofaremní ekoplatbu* v souladu s nařízením vlády pro rok 2024.

17. Při provedení administrativní kontroly žádosti za celé kontrolní období, trvající od 18. 4. 2024 do 31. 10. 2024, bylo dne 13. 3. 2025 pro vyjmenované díly půdních bloků (DPB), respektive jeho část (včetně všech jeho následovníků) o celkové deklarované výměře 0,22 ha s deklarovanou neprodukcí plochou *Ochranný pás podél vodního toku základní*, definovaný zákresem, zjištěno porušení, neboť na ploše 0,22 ha nebyl nejméně ode dne doručení žádosti do 31. 10. 2024 žalobce veden v Evidenci využití půdy podle užívatelských vztahů podle § 13 odst. 1 písm a) Nařízení vlády č. 83/2023 Sb. Fond tak podle § 12b zákona o SZIF nemohl výše uvedenou výměru DPB s deklarovanou neprodukcí plochou *Ochranný pás podél vody typu základní* zohlednit do celkové zjištěné neprodukcí plochy *Ochranný pás podél vody typu základní*.

18. Při provedení administrativní kontroly dne 24. 4. 2025 byl zjištěn celkový rozdíl mezi deklarovanou plochou standardní orné půdy uvedenou žadatelem v žádosti a plochou zjištěnou v rámci administrativní kontroly (kontroly na místě a družicového monitoringu zemědělských ploch). Žádost byla posouzena a s ohledem na výše uvedená zjištění byla stanovena celková zjištěná plocha 178,44 ha. Sazba pro opatření *Základní celofaremní ekoplatba pro rok 2024* je 1 774,62 Kč. Nárok na *Základní celofaremní ekoplatbu* tak činí 279 901,92 Kč pro rok 2024 bez uplatnění případného snížení za plochy bez právního důvodu užívání. Celková zjištěná výměra ploch bez právního důvodu užívání je 0,22 ha. Na tuto plochu nelze podle § 12bc odst. 2 zákona o SZIF poskytnout dotaci v rámci *Základní celofaremní ekoplatby*, a proto nemohla být zohledněna do celkové plochy způsobilé pro tuto platbu. Celková výše dotace v rámci *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024* tak byla žalobci snížena a po zohlednění všech sankcí, resp. snížení vznikl žadateli nárok na *Základní celofaremní ekoplatbu* v celkové výši 279 511,50 Kč pro rok 2024 s tím, že všechna uplatněná snížení poskytované částky na *Základní celofaremní ekoplatbu pro rok 2024* byla provedena postupem v souladu s § 12bc zákona o SZIF, jak vyplynulo z prvostupňového rozhodnutí SZIF ze dne 30. 4. 2024, čj. SZIF/2025/0350192, kterým byla žalobci poskytnuta *Základní celofaremní ekoplatba pro rok 2024* ve výši 279 511,50 Kč. SZIF tedy poskytl žalobci ekoplatbu ve snížené výši, když snížil výši *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024* o částku 36 761,26 Kč.

19. Dne 2. 5. 2025, tedy v zákonné odvolací lhůtě podle § 83 odst. 1 správního řádu, podal žalobce odvolání proti vydanému rozhodnutí SZIF. K odvolání žalobce přiložil „*Pachtovní smlouvu* č. DG65/2020“ uzavřenou mezi odvolatelem a vlastníkem dotčeného DPB (DOOKU GROUP a. s.), „*Oznámení o fúzi společnosti*“, kdy se novým vlastníkem stala FINE DREAM s. r. o., „*Oznámení o prodeji pozemků*“ novému vlastníkovu dotčeného DPB (Péče o Krajinu a. s. a Biosedlák s. r. o.), dále pak „*Potvrzení a prohlášení nového vlastníka*“ dotčeného DPB Péče o Krajinu a. s., ve kterém tento potvrzuje, že ochranný pás převzal a dál jej zachoval jako neprodukcí plochu. Žalobce dále přiložil 19 ks fotografií dotčeného DPB.

20. Žalobce nesouhlasil s rozhodnutím SZIF, že mu dává sankci a nepřiznává *Základní celofaremní ekoplatbu* za porušení podmínky vést neprodukční plochu *Ochranný pás podél vody typu základní* na části předmětného DPB v termínu od 18. 4. 2024 do 31. 10. 2024.

21. Stejně jako v podané žalobě žalobce namítal, že § 2339 odst. 2 občanského zákoníku jasně definuje pachtovní rok jako období od 1. 10. do 30. 9. následujícího roku. Z tohoto zákonného ustanovení pak vychází i všechny smluvní vztahy na užívání zemědělské půdy. Celý předmětný DPB žalobce užíval na základě Pachtovní smlouvy č. DG65/2020 ze dne 25. 11. 2020, uzavřené mezi DOOKU GROUP a. s. jako vlastníkem pozemků a jím jako pachtýřem, kdy pacht byl uzavřen na dobu určitou do 30. 9. 2024. Vlastník společnost FINE DREAM s. r. o. pozemky z pachtovní smlouvy DG65/2020 prodal novému vlastníkovvi Péče o Krajinu a. s. a Biosedlák s. r. o. Žalobce tedy musel společnosti Péče o krajinu pozemky vydat k 1. 10. 2024, neboť mu skončil právní důvod užívání ke dni 30. 9. 2024. Nemohl tedy v evidenci LPIS na sebe vést něco, co mu nenáleželo a neměl k tomu právní důvod. Nicméně pás založil, řádně udržoval a zmulčovaný jej k 1. 10. 2024 předal novému vlastníkovvi, který pás zachoval jako neprodukční plochu.

22. O podaném odvolání rozhodl žalovaný odvolací správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím, odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí SZIF potvrdil s odůvodněním, že SZIF žalobci snížil *Základní celofaremní ekoplatbu* z důvodu nedodržení podmínky stanovené v § 13 odst. 1 písm. a) nařízení vlády, na základě které SZIF poskytne *Základní celofaremní ekoplatbu* na plochu zemědělské půdy s kulturou R evidovanou v LPIS na žadatele nejméně od podání žádosti do 31.10. roku podání žádosti, pokud se na této ploše nachází ochranný pás podél vody typu základní podle § 13 odst. 10 nařízení vlády.

23. K argumentu, že pachtovní smlouva DG65/2020 ze dne 25. 11. 2020, na základě které žalobce užíval rovněž předmětný DPB, byla mezi žalobcem jakožto pachtýřem a propachtovatelem DOOKU GROUP uzavřena na dobu určitou do 30. 9. 2024 v souladu s § 2339 odst. 2 občanského zákoníku, žalovaný uvedl, že žalobce již v době uzavření jím doložené pachtovní smlouvy věděl a měl vědět, že je uzavřena na dobu určitou a že nebude disponovat právním důvodem užívání od 1. 10. 2024. Současně odvolatel podáním žádosti prohlásil, že se seznámil s podmínkami poskytnutí *Základní celofaremní ekoplatby*, o kterou žádal a zavázal se tyto podmínky dodržovat. Žalobce tak podáním Jednotné žádosti pro rok 2024, v rámci které podal žádost o *Základní celofaremní ekoplatbu pro rok 2024*, deklaroval, že se seznámil s podmínkami této platby, měl se tedy seznámit i s podmínkami uvedenými v § 11, § 13 a § 23 nařízení vlády č. 73/2023 Sb.

24. Žalobce s ohledem na výše uvedené skutečnosti mohl předvídat, pokud byl uživatelem předmětného DPB jen do 30. 9. 2024, a na který požádal o poskytnutí *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024*, že se vystavuje riziku nedodržení podmínky uvedené v § 13 odst. 1 písm. a) nařízení vlády. Z důvodu pozbytí právního důvodu užívání nemohlo dojít k vedení neprodukční plochy s *Ochranným pásem podél vody typu základní* a vůbec celkové deklarované plochy předmětného DPB po celou dobu kontrolního období na odvolatele v LPIS, tj. od 18. 4. 2024 do 31. 10. 2024, když bylo prokázáno, že předmětný DPB byl na odvolatele veden pouze do 30. 9. 2024, jak sám žalobce potvrzuje, a uvedenou skutečnost potvrzují rovněž údaje vyplývající z evidence v LPIS.

25. Podle žalovaného je na vzájemné dohodě smluvních stran z pohledu smluvní autonomie, jaké smluvní podmínky si smluvní strany ujednají podle § 2345 odst. 2 ve spojení s § 2339 odst. 2 občanského zákoníku. Je proto zcela na žalobci, aby si ověřil, než podá žádost o dotaci, zda v daném případě sjednaná doba pachtu na základě smlouvy o pachtu, nekoliduje s podmínkami týkajícími se poskytnutí dotace, o kterou chce požádat.

Řízení před soudem

26. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

27. Žalobu podala včas osoba oprávněná.

28. Žaloba není důvodná.

29. Soud v dané věci rozhodl bez jednání, jelikož s tímto postupem účastníci souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba provedení dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále též „NSS“ - ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, dostupný též online na www.nssoud.cz a publikovaný pod č. 2383/2011 ve Sbírce NSS).

30. Před vlastním posouzením jednotlivých žalobních bodů soud podotýká, že argumentace obsažená v žalobě je do značné míry obsahovou kopií námitkové argumentace žalobce a postrádá jakoukoliv polemiku se závěry žalovaného a jeho vypořádáním se s obsahově shodnými námitkami odvolacími. Jakkoli žalobci v obecné rovině nic nebrání, aby v rámci žalobních bodů zopakoval své argumenty vyjádřené v předchozím průběhu řízení, musí přitom vzít v úvahu, že žalobou napadá právě rozhodnutí, které se s těmito námitkami vypořádává. Žalobní body se musí vztahovat k obsahu napadeného rozhodnutí, případně k postupu žalovaného při vydání napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2013, čj. 4 As 78/2012-125). Pokud žalobce dostatečně nereagoval na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný jeho námitky vypořádal, značně tím snížil svou šanci na procesní úspěch.

31. Rovněž je zapotřebí připomenout, že pokud žalobce neprezentuje dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vůči závěrům správního orgánu, nemusí soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, k nimž již správně dospěl žalovaný (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, čj. 6 As 54/2013-128). Jak uvedl Ústavní soud, „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (viz nálezy ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68.; srov. též rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, čj. 9 As 221/2014-43, či ze dne 25. 2. 2015, čj. 6 As 153/2014-108).

32. Soud s přihlédnutím k uvedeným judikturním východiskům konstatuje, že se v rámci posouzení všech žalobních bodů ztotožnil s argumentací, kterou uvedl žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

33. Poskytnutí dotace z veřejných finančních prostředků je *de facto* dobrou vůlí státu, která musí být na druhé straně vyvážena přísnými podmínkami, které zavazují jejího příjemce. Je proto nasnadě, že příjemce dotace je povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale též podmínky stanovené ve smlouvě či rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz rozsudek NSS ze dne 19. 3. 2008, čj. 9 Afs 113/2007-63).

34. Obecně platí, že rozsah přezkumu rozhodnutí vydávaných v dotačních řízeních je s ohledem na skutečnost, že na dotace zásadně není právní nárok, určitým způsobem omezen. V rozsudku NSS ze dne 30. 9. 2015, čj. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS, rozšířený senát NSS podrobně popsal rozsah soudního přezkumu rozhodnutí, kterým není vyhověno žádosti o dotaci, na jejíž poskytnutí nemá žadatel právní nárok. Takový soudní přezkum „je omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za obecným způsobem stanovených podmínek. Zjednodušeně řečeno žadatel nemá právo na „výsledek“, ale na „řádný proces“ s ním související. Ten je určen právními předpisy, podmínkami danými v dokumentech, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, respektive základními procesními zásadami určujícími postup orgánů veřejné moci v právním státě. (...) Při rozhodování je nutné zohlednit konkrétní okolnosti daného případu a dbát na to, aby při skutkově shodných nebo podobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, čj. 1 As 35/2012-40, č. 2736/2013 Sb. NSS).“

35. Podle rozsudku NSS ze dne 23. 5. 2018, čj. 6 Afs 8/2018-37, č. 3757/2018 Sb. NSS, zároveň platí, že „(r)ozhodování o tom, jaké oblasti veřejného zájmu budou podporovány, za jakých podmínek a jakým subjektům (zda soukromým či veřejným, zda podnikatelským či nepodnikatelským atd.) bude možné veřejné prostředky poskytnout, je otázkou politickou a správní soudy nemohou do této činnosti státu zasahovat. Teprve při rozhodování o konkrétních právech a povinnostech konkrétních adresátů o jejich žádosti o poskytnutí dotace je soudní přezkum možný (...). Jinými slovy, až na podkladě dříve nastavených pravidel může soud přezkoumávat, zda při rozhodování o neposkytnutí dotace není postupováno svévolně a zda jsou dodržována pravidla, která si stát sám nastavil.“

36. Správní soudy tak zásadně nejsou oprávněny přezkoumávat obsah či nastavení dotačních podmínek, a nejsou tak oprávněny posuzovat ani vymezení okruhu oprávněných žadatelů. Jejich role nastává až v dalším kroku, tj. při přezkumu dodržení nastavených podmínek. Převáděno na nyní posuzovanou věc se tak soud může věnovat jen otázkám (ne)dodržení nastavených podmínek ze strany žalovaného, jejich řádné interpretace a aplikace, nikoli z hlediska toho, jestli jsou dotační podmínky nastaveny správně, šťastně, spravedlivě či vhodně.

37. Správní orgány mají povinnost řádně odůvodnit svá rozhodnutí, přičemž musí vzít v potaz námitky účastníka řízení. Podle § 68 odstavec 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů („správní řád“) platí, že „v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. V

případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, v odůvodnění rozhodnutí se na tyto podklady odkáže takovým způsobem, aby nebyl zmařen účel jejich utajení; není-li to možné, uvedou se v odůvodnění rozhodnutí pouze v obecné rovině skutečnosti, které z těchto podkladů vyplývají“.

38. Požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů se v kontextu spravedlivého procesu zabýval mimo jiné také Evropský soud pro lidská práva (ESLP). Ani stručnost odůvodnění podle ESLP sama o sobě v rozporu s požadavkem čl. 6 Úmluvy není, odůvodnění však musí obsahovat stěžejní důvody, na kterých je rozhodnutí postaveno, a musí být adekvátní konkrétním okolnostem případu (viz stížnost č. 49684/99 *Hirvisaari proti Finsku*), požadavek odůvodnění však neznamená, že by každý jednotlivý argument účastníka musel být vypořádáván podrobně (viz stížnost č. 16034/90 *Van de Hurk proti Nizozemí*).

39. Význam odůvodnění rozhodnutí správního orgánu rovněž opakovaně zdůrazňuje Ústavní soud, který odůvodnění rozhodnutí chápe jako součást práva na právní ochranu (spravedlivý proces), viz např. nálezy zn. III. ÚS 35/99 či I. ÚS 3006/15, a označuje jej také za ústavní princip (IV. ÚS 1787/13). Také z ustálené judikatury NSS vyplývá požadavek, aby rozhodnutí správních orgánů obsahovala právní a skutkové důvody, které vedly k rozhodnutí správního orgánu, aby byly pravdivě uvedeny podstatné argumenty správního orgánu a aby se odůvodnění vypořádávalo se všemi argumenty účastníků správního řízení. Na argumenty účastníků však nemusí správní orgán v odůvodnění rozhodnutí reagovat výslovně a podrobně, nýbrž stačí, pokud správní orgán v odůvodnění uvede vlastní úvahy, jimiž se v souhrnu vypořádá se všemi argumenty účastníků. Požadavek jasnosti, přesvědčivosti a úplnosti odůvodnění rozhodnutí správního orgánu se z povahy věci vztahuje i na rozhodnutí správního orgánu druhého stupně. V případě, že odůvodnění rozhodnutí správního orgánu není úplné, nemůže v případném soudním přezkumu rozhodnutí správního orgánu obstát už jen z tohoto důvodu a pro nepřezkoumatelnost bude zrušeno. Odůvodnění musí obsahovat dostatečnou argumentaci správního orgánu, proč rozhodl tak, jak rozhodl, aby to účastníkovi umožnilo dostatečnou obranu v případném řízení o opravném prostředku. Odůvodnění by mělo být jasné, přesvědčivé a úplné mimo jiné také proto, aby se předešlo tomu, že účastník bude rozhodnutí napadat jen proto, že účastník rozhodnutí (a jeho důvodům) neporozumí.

40. Žalobou napadené rozhodnutí (ve spojení s rozhodnutím SZIF, s nímž tvoří rozhodnutí odvolacího orgánu jeden celek) uvedeným požadavkům a nárokům vyhovuje, protože obsahuje všechny formální náležitosti takového rozhodnutí vyplývající z rozpočtových pravidel a subsidiárně aplikovatelného správního řádu, není nepřezkoumatelné ani nezákonné. Soud ověřil, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyložil své závěry způsobem, který nebrání jejich věcnému posouzení ze strany soudu. Žalovaný v odůvodnění uvedl, proč žalobce nesplnil podmínky pro přiznání platby *Základní celofaremní ekoplátky pro rok 2024* v plné výši. Správní orgány obou stupňů podle názoru soudu své závěry dostatečně odůvodnily, jimi prezentovaný právní názor je logický, srozumitelně a přesvědčivě vyjádřen a má dostatečnou oporu v obsahu správního spisu. Nesouhlas žalobce s právním a skutkovým hodnocením věci sám o sobě nezákonnost napadeného rozhodnutí nezakládá.

41. Jak již bylo výše uvedeno, žalobce v podané žalobě v podstatě doslovně opakuje argumentaci uplatněnou v odvolání ze dne 2. 5. 2025 proti rozhodnutí SZIF, se kterou se žalovaný dostatečně podrobně, určitě a srozumitelně v napadeném rozhodnutí vypořádal.

42. Žalobce se podáním žádosti dne 18. 4. 2024 ve smyslu ustanovení § 10 písm. a) nařízení vlády dobrovolně zavázal k plnění povinností na celé deklarované výměře a všemi zemědělskými kulturami, které obhospodařuje. Součástí podání formuláře Jednotné žádosti pro rok 2024 bylo rovněž jeho prohlášení, že se seznámil s podmínkami dotace, o kterou žádá, a zároveň závazek, že bude dodržovat podmínky týkající se dotace.

43. Podle ustanovení § 3 odst. 5 písm. a) zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, platí: *„Jestliže se dotace poskytuje, případně podmínka jejího poskytnutí se vztahuje na zemědělskou půdu, popřípadě na zalesněnou půdu, která byla v evidenci půdy podle § 3a vedena jako zemědělsky obhospodařovaná půda se zemědělskou kulturou stanovenou nařízením vlády podle § 3i, při rozhodování o poskytnutí dotace vychází příslušný orgán z evidence využití půdy vedené podle tohoto zákona, přičemž nepřihlíží k údajům o výměře parcel a druhu pozemků vedených podle zvláštního právního předpisu.“*

44. Jak uvedl žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobce o své vůli a na základě vlastního rozhodnutí v souladu s § 23 odst. 1 písm. b) a podle § 11 odst. 1 nařízení vlády v deklaraci Jednotné žádosti pro rok 2024 v rámci žádosti o *Základní celofaremní ekoplatbu pro rok 2024* vyčlenil minimální pětiprocentní podíl neprodučních ploch podle § 2 odst. 2 písm. g) nařízení vlády č. 73/2023 Sb. Na těchto plochách DPB vyčleněných z výměry zemědělské kultury R měl v evidenci LPIS evidované plochy *Ochranného pásu podél vody typu základní* ve smyslu § 13 odst. 10 ve spojení s § 13 odst. 1 písm. a) nařízení vlády. Ochranný pás podél vody je pás se spojeným rostlinným krytem a spojeným kořenovým systémem, který chrání povrchové vody před vlivy zemědělské činnosti. Účelem ochranného pásu je přispět k zastavení smyvu pesticidů a jejich reziduí, snížení ztrát živin jejich splavením do povrchových vod, omezení eroze a podpora biodiverzity.

45. Městský soud v Praze nepřisvědčil argumentu žaloby, že pachtovní smlouva DG65/2020 ze dne 25. 11. 2020, na základě které žalobce užíval rovněž předmětné DPB, byla mezi ním jakožto pachtýřem a propachtovatelem DOOKU GROUP uzavřena na dobu určitou do 30. 9. 2024 v souladu s § 2339 odst. 2 občanského zákoníku, protože tato okolnost nečiní žalobou napadené rozhodnutí nezákonným či jinak vadným. Žalobce totiž již v době uzavření citované pachtovní smlouvy věděl či měl vědět, že je uzavřena na dobu určitou, že nebude disponovat právním důvodem užívání ode dne 1. 10. 2024, a zároveň mu muselo být zřejmé, že podáním žádosti prohlásil, že se seznámil s podmínkami poskytnutí *Základní celofaremní ekoplatby*, o kterou žádal a zavázal se tyto podmínky dodržovat. Podáním Jednotné žádosti pro rok 2024, v rámci které podal žádost o *Základní celofaremní ekoplatbu pro rok 2024*, tak žalobce jednoznačně deklaroval, že se seznámil s podmínkami této platby, a měl se tedy seznámit i s podmínkami uvedenými v § 11, § 13 a § 23 nařízení vlády. Musel tedy vědět již při podání žádosti, že pokud má povinnost vyčlenit 5% podíl neprodučních ploch z výměry zemědělské kultury R, jejichž součástí jsou *Ochranné pásy podél vody typu základní* podle § 2 odst. 2 písm. g) nařízení vlády č. 73/2023 Sb., je jednou ze základních podmínek pro poskytnutí *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024* na plochu zemědělské

půdy se zemědělskou kulturou R, že tato plocha musí být na žadatele evidována v evidenci LPIS nejméně ode dne podání žádosti, tj. od 18. 4. 2024 až do 31. 10. 2024, neboť se na ploše předmětného DPB nachází ochranný pás podél vody typu základní v souladu s § 13 odst. 1 písm. a) a § 13 odst. 10 nařízení vlády. Žalobce tak mohl předvídat, pokud byl uživatelem předmětného DPB jen do 30. 9. 2024, a na který požádal o poskytnutí *Základní celofaremní ekoplavy pro rok 2024*, že se vystavuje riziku nedodržení podmínky uvedené v § 13 odst. 1 písm. a) nařízení vlády.

46. Zjevné nedodržení podmínek pro poskytnutí předmětné dotace, o kterou žalobce požádal, s nimiž právní předpis spojuje snížení dotace, nelze skutečně považovat za zanedbatelný formální nedostatek či přepjatý formalismus, jak žalobce namítá. Žalobce nemohl mít legitimní očekávání, že bude o jeho žádosti rozhodnuto kladně, naopak mohl a měl předvídat, že bude sankcionován (v podobě poskytnutí snížené dotace), neboť mu muselo být zřejmé, že počínaje 1. 10. 2024 nebude disponovat právním důvodem užívání předmětného DPB. Za situace, kdy žalobce vědomě nesplnil podmínku, o které věděl, nemůže se domáhat ochrany svých práv ani důvodně namítat neoprávněný zásah do právního postavení (tzv. legitimní očekávání) ze strany správního orgánu.

47. Pátý senát Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 29. 3. 2023, čj. 5 A 147/2019-50, a následně i NSS v rozsudku ze dne 15. 11. 2024, čj. 8 Afs 171/2023-49, řešil podobnou námítku. Soudy dovodily, že *„[n]elze považovat za přepjatý právní formalismus, pokud na základě oznámení o změně výměry dílčího půdního bloku v evidenci LPIS automaticky nedojde k „přepisu“ tohoto údaje do seznamu opatření ekologického zemědělství. Jak již bylo uvedeno, všechna tato řízení jsou ovládána dispoziční zásadou, tudíž i změny v jednotlivých údajích podléhají oznámení žadatelem (viz § 5 dotačního nařízení). [...] Soud dále dodává, že dotace nejsou automaticky poskytovány každému přijatelnému adresátu, ale pouze tomu, kdo si o jejich poskytnutí požádá a splní stanovená kritéria.“*

48. NSS ostatně v rozsudku ze dne 13. 6. 2024, čj. 1 Afs 59/2023-39, uvedl: *„Je třeba připomenout, že stěžovatel je coby příjemce dotace (resp. žadatel o dotaci) zatížen povinnostmi, které musí splnit, aby mohl dotace oprávněně čerpat. Jak plyne z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, veřejná moc má plné právo stanovit relativně tvrdě a přísně podmínky, za nichž poskytuje prostředky z veřejných rozpočtů, přičemž je to primárně příjemce dotace, kdo nese odpovědnost za dodržení všech stanovených podmínek (srov. přiměřeně rozsudky ze dne ze dne 19. 5. 2005, č. j. 2 Afs 8/2025-71, či ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Afs 15/2012-38).“*

49. Pokud žalobce žádal o dotaci, bylo a je především na něm, aby si střežil dodržování povinností souvisejících s čerpáním dotace. V případě ztráty uživatelského práva k příslušnému půdnímu bloku měl tuto změnu nahlásit nejen do LPIS, ale také seznamu opatření ekologického zemědělství. O této povinnosti zjevně věděl, ale bez přiměřených důvodů se spoléhal na to, že správní orgány budou zachovávat *„materiální podstatu pro poskytnutí dotace“*, jak se vyjádřil v žalobě. Povinnost takového uvážení správního orgánu však z právní úpravy neplyne a v dotačních řízeních pro něj podle názoru soudu ani není místo. Rovněž žalobcovo tvrzení o tom, že jde o *„pochybení zpracovatele právní normy“* a je třeba určitá *„míra tolerance k drobným formálním chybám zemědělských podnikatelů při čerpání dotací“*, nelze považovat za legitimní očekávání, které by bylo založeno na konkrétním ujištění ze strany správního orgánu (viz rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2012, čj. 1 Afs 64/2012-33, ze dne

19. 9. 2012, čj. 1 Afs 59/2012-34, a ze dne 17. 7. 2014, čj. 10 As 10/2014-43), že žalobci bude dotace v plné výši poskytnuta.

50. Žalovaný ostatně v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí dle názoru soudu věcně správně a nadmíru trefně vyjádřil, že námitka žalobce, kdy uvádí, že ochranný pás kolem vodního toku na části DPB řádně založil, řádně udržoval do jeho předání vlastníkovu pozemku, který jako jeho hospodářský nástupce tento pás zachoval jako neprodukční plochu déle než do termínu 31. 10. 2024, nemůže být relevantní, neboť žádost o dotaci v rámci opatření *Základní celofaremní ekoplatba na standardní půdu pro rok 2024* a podmínky, které SZIF ověřuje v rámci této žádosti, se vztahují výhradně na osobu žalobce a nikoliv na jinou osobu. Odpovědnost za dodržení podmínek v souvislosti s podanou žádostí o poskytnutí *Základní celofaremní ekoplatby pro rok 2024* nelze převést pouze v souvislosti se změnou právního důvodu užívání na jinou osobu, která není faktickým právním nástupcem žalobce podle § 11g a § 11i zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF, ve znění pozdějších předpisů. Soud proto nemohl přisvědčit ani těmto argumentům žaloby.

51. Pro úplnost městský soud připomíná, že nemusí reagovat na všechny námitky žalobce, pokud proti nim uvede argumentaci, která je sama s to tyto námitky vyvrátit a v jejímž světle námitky neobstojí (rozsudek NSS ze dne 9. 5. 2023, čj. 3 As 43/2021-41, body 14-15).

Závěr a náklady řízení

52. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

53. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Ve věci měl naopak plný úspěch žalovaný, avšak v řízení mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Proto soud ve výroku II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

pokračování
120/2025

11 A

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 12. listopadu 2025

Mgr. Marek Bedřich
předseda senátu